جۆر و شێوەکانی بوونی کاریکاتێر لە ڕۆژنامەگەریدا (بەشی 6) … هەندرێن خۆشناو

وێنەی کاریکاتێریی دەتوانێت لە ڕۆژنامەگەری خولاودا بە چەندین شێوەی جیاوازەوە بوونی هەبێت، بە گوێرەی ئامانجە دیاریکراوەکانی یان ئاماژە زۆرەکانی ترەوە، لە نێو ئەو شێوانەشەوە دەتوانین باس لەم شێوانەی خوارەوە بکەین: 1- گۆشەی سەربەخۆ. 2- کاریکاتێری بڵاوکراوە لە گۆشەیەکی ڕۆژنامەوانی تردا. 3- کاریکاتێری وەرگیراو لە ڕۆژنامەیەکی دیکە.

4- کاریکاتێری بەرگ لە گۆڤارەکاندا:

زۆرێك لە گۆڤارەکان تابلۆیەکی کاریکاتێری لە بەرگی یەکەمیان بڵاودەکەنەوە، ئەمەش مەبەستی ئێمەیە لە باسکردنی ئەم شێوەیە، چونکە ئەم کاریکاتێرەی کە لە هەردوو بەرگی ناوەوە یان لە بەرگی دواوە بڵاودەکرێتەوە، دەچێتە خانەی شێوەی یەکەمەوە (گۆشەی کاریکاتێری سەربەخۆ) کە لە پێشەوە باسمان کردووە، بەڵام کاریکاتێری بڵاوکراوە لە بەرگی یەکەم بەمەبەستی پەرۆشبەخشین، یان زۆرجار بۆ ئاماژەکردن بە وتاری سەرەکی لەناو گۆڤارەکەدا، زۆرجار ئەم کاریکاتێرەش لە جۆری پۆرترێت دەبێت و وێنای پاڵەوانی وتارە سەرەکیەکەیە بە تێڕوانینی دەستەی نووسەرانەوە، جاری واش وایە ئەم وێنە کاریکاتێرییە هاوپێچە لەگەڵ ناونیشانی وتارەکە و ژمارەی لاپەڕەکەشی. بەڕای ئێمە ئەم شێوازە سەرکەوتووە لەبەر دوو هۆ، یەکەمیان وا لە بەرگی گۆڤارەکە دەکات ببێتە تابلۆیەکی هونەری، و بۆیەکی جوانی پێدەبەخشێت لە جیاتی پڕکردنەوەی بە وشە و ژمارەکان، دووەمیش ڕێنوێنی خوێنەر دەکات بۆ ئەو بابەتەی کە گرنگیەکی تایبەتی هەیە لە گۆڤارەکەدا، خوێنەریش لەو بابەتەوە دەست پێدەکات، بەبێ ماندووبوون لە گەڕان بە دوایدا.

5- ئەو کاریکاتێرەی دەبێتە سیمبولێك (لۆگۆ) بۆ بڵاوکراوەکە:

زۆرێك لە ڕۆژنامەکان پشت بە تابلۆی بەردەوام دەبەستن لە بەرگەکانیاندا، جاری واش هەیە لە هەموو لاپەڕەکانیاندا، زۆرێك لەو ڕۆژنامانە پشت بە تابلۆی بەدەستکێشراو بە ستایلی کاریکاتێری دەبەستن، لێرەدا مەبەستمان ڕۆژنامە ساتێر و ڕەخنەگرەکان نیە، کە

بە شێوەیەکی ئاسایی پشت بە کاریکاتێر دەبەستن وەکو شێوەیەکی بنەڕەتی لە شێوەکانی چالاکییەکانیاندا، بەڵکو زۆرێك لە دەزگا جدییەکانی ڕاگەیاندن ئەم جۆرە کاریکاتێرانە لەخۆدەگرن، بۆ نمونە گۆڤاری (ژوژك) کە لە بیلاڕوسیا دەردەچێت، لەتەك ناوی گۆڤارەکە و لە ژێرەوەی هەموو لاپەڕەکانیدا، کاریکاتێری ژوژکێك کە قەڵەمێکی بەدەستەوەیە بڵاودەکاتەوە، هەروەها ڕۆژنامەی (یانەی ڕۆژنامە) کە کاریکاتێری منداڵێکی ڕۆژنامەفرۆش لە ناوەڕاستی ناوی ڕۆژنامەکە بڵاودەکاتەوە، لەوانەیە ئەمجۆرە کاریکاتێرانە چەند ئاماژەیەك لەخۆبگرن، و لەوانەشە تەنیا دروشمێك و لۆگۆیەکی گۆڤارەکە بن و ئاماژە بە شتێك نەدەن، لە هەموو حاڵەتەکاندا ئەم کاریکاتێرانە دەبنە واژووی ئەمجۆرە گۆڤارانە (بڕوانە شێوەی خوارەوە بەشێك لە دروشم و لۆگۆی ڕۆژنامەکان).

6- ئەو کاریکاتێرەی هاوشانە لەگەڵ ناونیشانی گۆشەیەکی دیاریکراو:

لە زۆرێك لە ڕۆژنامەکان ستایلی هاوشانیکردنی ناونیشانە جێگیرەکان بە کاریکاتێر بەکاردەهێنن، کاریکاتێری خاڵی لەهەر بابەتێك، ئەو کاریکاتێرە یان نەگۆڕ یان گۆڕاو دەبێت، بەپێی ئارەزووی دەستەی نووسەرانەوە، زۆرجار ئەو ناونیشانانە تایبەتن بە گۆشەی خاوەن ناوەڕۆکێکی قۆشمە و گاڵتەجاڕی، یان هەتا ڕەخنەگری بۆ گاڵتەجاڕیش، ئەو کاریکاتێرەش دەبێتە دروشمێك و لۆگەیەکی ئەو گۆشەیە کە بە بەردەوامی لەهەموو ژمارەکاندا بڵاودەبێتەوە، بەڵام ئەگەر بە شێوەیەکی پچڕپچڕ و هەرجارەی کاریکاتێرێکی جیاواز بڵاوکرایەوە، ئەوا ئەمە بەهۆی بابەتی گۆشەکەیە، یان بەهۆی ڕەچاوکردنی شتی دیکەیە، وەکو پێویستی پڕکردنەوەی بۆشاییەك لە لاپەڕەی ڕۆژنامەکە و شتی تری لەو بابەتە.

هەندرێن خۆشناو